

การศึกษาประสิทธิภาพการฝึกแฮโดอิงเพื่อพัฒนาการออกเสียงสูงต่ำของคำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทย

ธนพร ศรีวุฒิมงคล

บทคัดย่อ

การรับอิทธิพลของญี่ปุ่นทำให้มี “คำยืมภาษาญี่ปุ่น” เข้ามาเป็นจำนวนมากและเริ่มมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ด้วยระบบการออกเสียงที่ต่างกัน ภาษาไทยมีการออกเสียงตามวรรณยุกต์ (tone accent) ในขณะที่ภาษาญี่ปุ่นเป็นการออกเสียงแบบเน้นเสียงสูงต่ำ (pitch accent) ทำให้มีการเน้นเสียงที่ต่างไปจากภาษาต้นทาง เช่น karate คาราเต้, sumoo ซูโม่, sukiyaki สุกียากี้ เป็นต้น กล่าวคือ มีการแทรกแซงของภาษาแม่ทำให้การออกเสียงสูงต่ำผิดเพี้ยนไป โดยเฉพาะในผู้เรียนชั้นต้น จากการศึกษาพบว่ามีงานวิจัยจำนวนมากที่ใช้เทคนิคแฮโดอิงมาช่วยแก้ไขปัญหาการออกเสียงผิดในผู้เรียน งานวิจัยเชิงทดลองนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของวิธีการฝึกแฮโดอิงในการแก้ไขปัญหาการออกเสียงสูงต่ำของคำที่เป็นคำยืมภาษาญี่ปุ่น โดยใช้รูปแบบของการออกเสียงสูงต่ำในคำเป็นตัวชี้วัดความถูกต้องในการออกเสียง กลุ่มเป้าหมายคือ พนักงานบริษัท K ที่เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นภายในบริษัท จำนวน 7 คน เก็บข้อมูลโดยวิธีการบันทึกเสียงผู้เรียนก่อนฝึก ระหว่างฝึก และ หลังเสร็จสิ้นการฝึก

คำ

สำคัญ

การฝึกแฮโดอิง, เสียงสูงต่ำ ประสิทธิภาพแฮโดอิง, คำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทย

แล้ว 2 สัปดาห์ และการสัมภาษณ์ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 3 เดือน ทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังฝึกแฮโดอิง โดยใช้สถิติ t-test ผลการศึกษาพบว่า 1) การฝึกแฮโดอิงสามารถพัฒนาการออกเสียงสูงต่ำของคำยืมภาษาญี่ปุ่นในผู้เรียนชั้นต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง โดยอัตราความถูกต้องจะดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดหลังผ่านการฝึกไป 3 ครั้ง เมื่อเทียบกับก่อนการฝึก 2) ประสิทธิภาพของการฝึกแฮโดอิงจะแปรผันเมื่อขาดการฝึกอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน 2 สัปดาห์ โดยมีทั้งผู้เรียนที่ออกเสียงสูงต่ำได้ดีขึ้นและแย่ลงปะปนกันไป 3) คำยืมภาษาญี่ปุ่นที่มีรูปแบบเสียงสูงต่ำซึ่งแม้จะฝึกแล้วก็ยังพัฒนาได้ยาก ได้แก่ เกียวซ่า 「ぎょうざ〇●● (เสียงเรียบ)」 ยากูซ่า 「やくざ●〇〇 (หัวสูง)」 และ โขยุ 「しよゆ〇●● (เสียงเรียบ)」 ส่วนคำยืมที่ผู้เรียนรู้สึกว่าการออกเสียงยาก ได้แก่ นัตโต 「なっとろ〇●●〇 (กลางสูง)」 เทปิงยากิ 「てっぴんやき〇●●●● (เสียงเรียบ)」 และเคนโด 「けんどう●〇〇〇 (หัวสูง)」 โดยรูปแบบเสียงสูงต่ำที่แตกต่างกันทั้ง 3 แบบ ไม่ได้มีอิทธิพลที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าแบบใดแบบหนึ่งออกเสียงยาก หากแต่การแทรกแซงเชิงลบในการออกเสียงแบบภาษาไทยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รู้สึกว่าออกเสียงสูงต่ำได้ยาก

The Shadowing Effect in Developing Accents for Japanese Loanwords in the Thai Language

Tanaporn Siwuttipong

Abstract

Japanese loanwords are frequent in the Thai language, for example karate (คาราเต้), sumoo (ซูโม่), and sukiyaki (สุกียากี้). Pronounced in Thai, these words' phonological systems are in terms of tone different from the Japanese pitch accent. Thai students of Japanese find that their pronunciation of their native language interferes and causes problems when they speak Japanese. This paper aims to study the effect of the shadowing technique on improving the accent in Japanese loanwords in the Thai language. Correct Japanese accent patterns were used as analytical indicators. This study found that shadowing helped the Thai students learn the correct Japanese accent for Japanese loanwords in Thai. Improvement could be heard after three practice sessions of shadowing, compared to before practice. However, the shadowing effectiveness varied

significantly after practice was discontinued for two weeks, where both improved and unimproved accents were found. The Japanese loanwords in Thai that were difficult for the Thai learners to improve with shadowing included เกี้ยวซ่า (gyooza ○●●) ยากูซ่า (yakuza ●○○) and โชยุ (shooyu ○●●). The words that the students found difficult to pronounce included นัตโต (nattoo ○●●○), เทปปังยากิ (teppanyaki ○●●●●●) and เคนโด (kendoo ●○○○)

Key words

Shadowing, Pitch accent, Tone accent, Pronounced

1. บทนำ

ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กันมาราว 130 ปี ต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกันหลายด้าน รวมไปถึงอิทธิพลด้านภาษา และการรับวัฒนธรรมญี่ปุ่นก็ทำให้มีคำภาษาญี่ปุ่น หรือที่เรียกว่า “คำยืมภาษาญี่ปุ่น” ปรากฏในภาษาไทยเป็นจำนวนมากไม่น้อย เช่น คำว่า คาราเต้ ซูโม่ สุกียากี้ เป็นต้น แต่เมื่อถ่ายถอดเป็นอักษรไทย แม้จะมีวรรณยุกต์หรือไม่มีวรรณยุกต์กำกับก็ตาม การออกเสียงมีลักษณะที่กลายเป็นแบบไทย กล่าวคือ มีการอ่านตามระบบวรรณยุกต์ในภาษาไทย (Tone accent) ซึ่งต่างไปจากเสียงในภาษาญี่ปุ่นซึ่งเป็นแบบเน้นเสียงสูงต่ำ (Pitch accent)

ในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนย่อมปรารถนาที่จะออกเสียงให้เหมือนเจ้าของภาษาให้ได้มากที่สุดเพื่อประโยชน์ในการสื่อสาร ผู้วิจัยเห็นว่าการใช้คำยืมภาษาญี่ปุ่นในสังคมไทยอย่างแพร่หลายด้วยความเคยชินส่งผลให้เกิดการแทรกแซงของภาษาแม่ในการออกเสียงภาษาญี่ปุ่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ได้เรียนกับเจ้าของภาษา แม้ว่าบางคำในภาษาญี่ปุ่นอาจไม่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวไทย หากถอดเสียงเป็นภาษาไทยแล้วเสียงวรรณยุกต์นั้นยังคงตรงกับเสียงสูงต่ำในภาษาญี่ปุ่น เช่น คำว่า ยูโด กีโมโน (ออกเสียงวรรณยุกต์ สามัญ-สามัญ คล้ายเสียงแบบเรียบในภาษาญี่ปุ่น) เป็นต้น (ยุพกา พุกขิมา, 2558, หน้า 88) ถึงกระนั้น ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า มีคำยืมภาษาญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งที่ไม่ออกเสียงตามแบบไทยแล้วส่งผลต่อการออกเสียงภาษาญี่ปุ่น โดยเฉพาะในผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น

มีงานวิจัยจำนวนไม่น้อยที่ระบุว่า การแก้ไขปัญหการออกเสียงผิดเพี้ยนสามารถทำได้โดยการฝึก วิธีการฝึกที่เชื่อว่ามีประสิทธิภาพ ได้แก่

วิธีการฝึกแก้ไขข้อผิดพลาดหรือการฝึกฟังและพูดตามในทันทีเพื่อให้ในสมองยังคงจดจำเสียงได้อยู่ ซึ่งจะสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้พุทธิปัญญาของ Baddeley (1974, 2000 อ้างใน ทศนีย์ เมธาพิสิฐ, 2554) ที่กล่าวว่า ในสมองของมนุษย์จะมีศูนย์กลางในการประมวลสารสนเทศ ซึ่งมีพื้นที่ช่วงระยะความจำ (Working Memory) แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ ห่วงหน่วยเสียง (Phonological Loop), ประมวลภาพ (Visuo-spatial Sketchpad) และประมวลความหมาย (Episodic Buffer) ส่วนที่สำคัญสำหรับการฝึกแก้ไขข้อผิดพลาด คือ การประมวลผลเกี่ยวกับเสียงหรือสารสนเทศทางภาษาพูด ที่เรียกว่า ห่วงหน่วยเสียง (Phonological Loop) ซึ่งมีความจำช่วงระยะทำงานเพียง 2-3 วินาที 唐澤 (2010) ได้ทดลองนำการฝึก Content Shadowing และ Prosody Shadowing มาใช้กับผู้เรียนชาวไทยจำนวน 1 คน เป็นระยะเวลา 10 วัน ผลที่ได้คือ ข้อผิดพลาดในการออกเสียงสูงต่ำลดลง และสามารถเห็นการพัฒนาของการออกเสียงจากการฝึกแก้ไขข้อผิดพลาดได้ 戸田・大久保 (2014) พบว่า จากการให้ผู้เรียนฝึกแก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง จุดที่สามารถแก้ไขได้มากที่สุดตามลำดับ คือ การออกเสียงสูงต่ำในคำ ทำนองเสียง และเสียงพยางค์พิเศษ ทศนีย์ เมธาพิสิฐ (2554) พบว่า เทคนิคแก้ไขข้อผิดพลาดช่วยให้ผู้เรียนพูดภาษาญี่ปุ่นได้เร็วและคล่องขึ้น มีความถูกต้องและเป็นธรรมชาติมากขึ้น ส่วนยุพกา พุกขิมา (2558) พบว่าหลังฝึกแก้ไขข้อผิดพลาดเพื่อเน้นการออกเสียงสูงต่ำในคำ ผู้เรียนชาวไทยสามารถออกเสียงได้ถูกต้องมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงกล่าวได้ว่าการฝึกแก้ไขข้อผิดพลาดมีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาแก้ไขการออกเสียงภาษาญี่ปุ่น

ในด้านการออกเสียงนั้น กลุ่มคำประเภท คำยืมภาษาญี่ปุ่น น่าจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้เสียงในภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากผู้เรียนน่าจะมีแนวโน้มการยึดติดกับรูปคำและสำเนียงในภาษาแม่ ผู้วิจัยจึงต้องการทดสอบว่าวิธีการฝึกแบบแซโดอิงจะสามารถแก้ไขปัญหการออกเสียงสูงต่ำผิดเพี้ยนเนื่องจากการแทรกแซงของภาษาแม่ในคำยืมภาษาญี่ปุ่นได้หรือไม่ โดยคัดเลือกคำยืมภาษาญี่ปุ่นจากอักษฎุทธ ชุศรี (2555) มาใช้ในการทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของการฝึกแซโดอิงในผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยขั้นต้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของวิธีการฝึกแซโดอิงว่าจะสามารถแก้ไขปัญหการออกเสียงสูงต่ำของคำที่เป็นคำยืมภาษาญี่ปุ่นผิดเพี้ยนเนื่องจากอิทธิพลการแทรกแซงของภาษาแม่ในผู้เรียนขั้นต้นได้หรือไม่ อย่างไร

3. นิยามศัพท์

(1) คำยืมภาษาญี่ปุ่น ในที่นี้ หมายถึง คำยืมแบบทับศัพท์ซึ่งเป็นคำภาษาญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรไทย และมีการใช้แพร่หลายในสังคมไทย โดยคัดเลือกจากผลการสำรวจของอักษฎุทธ ชุศรี (2555) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ 1) เป็นคำนาม 2) เป็นคำที่มีรูปแบบเสียงสูง-ต่ำที่ต่างจากภาษาไทยอย่างชัดเจนเมื่อออกเสียงตามแบบวรรณยุกต์ไทย เพื่อตัดความเสี่ยงของการออกเสียงสูงต่ำที่ถูกต้องของผู้เรียนโดยบังเอิญเนื่องจากการถอดเสียงวรรณยุกต์ที่คล้ายกับเสียงสูงต่ำในภาษาญี่ปุ่นของคำนั้นๆ จากเกณฑ์ดังกล่าวได้คำยืมมาทั้งสิ้นจำนวน 17 คำ

(2) ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยขั้นต้น คือ พนักงานบริษัท K ที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่นมา

ก่อน เพิ่งเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานได้ประมาณ 20 ชั่วโมง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนการทดลอง และ การสัมภาษณ์ผู้เรียนหลังการฝึก ซึ่งจะนำเสนอตามกระบวนการศึกษาดังนี้

4.1 ส่วนการทดลอง

ส่วนการทดลอง มีขั้นตอน คือ

(1) ให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงรายการคำศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาญี่ปุ่นจำนวน 17 คำ แล้วบันทึกเสียงก่อนการฝึกรายบุคคลเอาไว้

(2) เริ่มทำการฝึกแซโดอิง โดยจะฝึกก่อนนำเข้าสู่บทเรียนในแต่ละครั้งเป็นเวลา 15 นาที ใน 1 สัปดาห์จะฝึกเพียง 1 ครั้ง (รวมระยะเวลาฝึก 6 สัปดาห์)

(3) เมื่อเสร็จสิ้นการฝึก 3 สัปดาห์แรก จะทำการบันทึกเสียงรายบุคคลอีกครั้งโดยให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงรายการคำยืมภาษาญี่ปุ่น 17 คำ

(4) บันทึกเสียงผู้เรียนรายบุคคลครั้งสุดท้ายหลังจากการฝึกแซโดอิงเสร็จสิ้นไปแล้ว 2 สัปดาห์

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ประสิทธิภาพการฝึก คือ ข้อมูลการอ่านออกเสียงของผู้เรียนที่บันทึกลงในเครื่องบันทึกเสียง มีชุดข้อมูลทั้งหมด 3 ชุด คือ ข้อมูลการออกเสียงครั้งที่ 1 (ก่อนฝึกแซโดอิง) ครั้งที่ 2 (หลังจากฝึกแซโดอิง 3 ครั้ง) และ ครั้งที่ 3 (หลังจากฝึกแซโดอิง 6 ครั้ง) ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนนั้น เป็นการสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ และความคิดเห็นหลังจากที่ได้ฝึกแซโดอิงไปแล้วเป็นเวลา 6 ครั้ง

ตารางที่ 1 แผนการใช้เวลาในการฝึกแต่ละครั้ง

กิจกรรม	เวลา	จำนวนครั้ง	รวม 15 นาที
Oral reading (อ่านออกเสียงตามตัวอักษร)	5 นาที	1 ครั้ง	
Parallel reading (ฟังเสียงต้นแบบ และพูดซ้ำโด้อ้างตามไปด้วย พร้อมกับดูสคริปต์)	2 นาที	2 ครั้ง	
Prosody shadowing (ฟังเสียงต้นแบบ และพูดซ้ำโด้อ้างตามไปด้วยโดยไม่ดูสคริปต์)	2 นาที	3 ครั้ง	

ตารางที่ 2 แผนการทดลอง (ช่วงเดือนมิถุนายน ถึง เดือนสิงหาคม 2559)

ครั้งที่	เนื้อหาการฝึก	
0	ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ รูปแบบเสียงสูงต่ำในภาษาไทย	(บันทึกเสียงก่อนการฝึก)
1	ฝึกซ้ำโด้อ้าง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดคำยืม ชุดที่ 1A	
2	ฝึกซ้ำโด้อ้าง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดคำยืม ชุดที่ 1A และ 1B	
3	ฝึกซ้ำโด้อ้าง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดคำยืม ชุดที่ 1B และ 2A	(บันทึกเสียงเพื่อสังเกตพัฒนาการ)
4	ฝึกซ้ำโด้อ้าง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดคำยืม ชุดที่ 2A และ 2B	
5	ฝึกซ้ำโด้อ้าง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดคำยืม ชุดที่ 2B และ 3A	
6	ฝึกซ้ำโด้อ้าง โดยใช้แบบฝึกหัดชุดคำยืม ชุดที่ 3A และ 3B	
7		(บันทึกเสียงครั้งสุดท้าย หลังผ่านการฝึกไปแล้ว 2 สัปดาห์)

1 แบบฝึกที่ใช้ในการทดลอง

แบบฝึกที่ใช้ในการทดลองคือ แบบฝึกซ้ำโด้อ้างชุดคำยืมและไฟล์เสียงที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย (เพื่อฝึกเสียงโดยชายชาวญี่ปุ่นที่พูดสำเนียงโตเกียว) มีลักษณะเป็นบทสนทนาสั้นๆ ง่ายๆ และมีคำยืมภาษาญี่ปุ่นซึ่งเป็นคำเป้าหมายกำหนดอยู่ในบทสนทนาด้วย แบบฝึกมีทั้งหมด 6 ชุด แบ่งเป็นชุด A และ ชุด B โดยแบบฝึกชุด A จะ

เป็นการฝึกซ้ำโด้อ้างคำยืม 8 คำแรก คือ คำว่า เกียวซ่า, โซยุ, ทาโกะยากิ, อดัง, โตรายากิ, คาราโอเกะ, เทปิงยากิ และ ซูโม่ และแบบฝึกชุด B จะเป็นคำยืมอีก 9 คำ คือคำว่า คาบูกิ, สาเก, คาราเต้, วาซาบิ, ยากุซ่า, ราเมน, นินจา, เคนโด และ นัตโตะ ทั้งนี้แบบฝึกหัดจะเขียนโดยใช้อักษรภาษาญี่ปุ่น ควบคู่ไปกับอักษรโรมานิจด้วย

ตัวอย่างแบบฝึกหัดข้อ 1B

Kendou	
A: Kendou wo renshuu shitai desu.	ผมอยากฝึกเคนได้ครับ
B: Kendou bu ga aru node mini ikimasen ka.	มีชมรมเคนได้ ไปดูกันไหมครับ
Nattou	
A: Sore wa nan desuka?	อันนั้นคืออะไรครับ
B: Nattou da yo, tabete miru?	ถั่วหมักนะ ลองกินมั้ย?
けんどう	
A: けんどうを練習したいです。	
B: けんどう部があるので見に行きませんか。	
なっとう	
A: それは何ですか？	
B: 納豆だよ。食べてみる？	

2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ คือ พนักงานบริษัท K จำนวน 7 คน (T1-T7) เป็นหญิง 4 คน และชาย 3 คน เป็นผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 10-19 ปี 1 คน, 20-29 ปี 1 คน, 30-39 ปี 4 คน และ 40-49 ปี 1 คน ทุกคนไม่เคยมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นมาก่อน และเริ่มเรียนพื้นฐานภาษาญี่ปุ่นกับผู้สอนชาวไทยมาประมาณ 20 ชั่วโมง จึงสามารถแน่ใจได้ว่าผู้เรียนทั้งหมดยังไม่เคยเรียนคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่อยู่ในรายการคำทดสอบของผู้วิจัย การกำหนดกลุ่มเป้าหมายเช่นนี้ เป็นไปเพื่อการตรวจสอบประสิทธิผลของแซโดอิงกับผู้เพิ่งเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่นและมีปัญหาการแทรกแซงของภาษาแม่อย่างชัดเจน ผู้เรียนทั้งหมดทำงานอยู่ในบริษัทญี่ปุ่น และสื่อสารกับหัวหน้างานชาวญี่ปุ่นผ่านล่ามคนไทย มีโอกาสได้ฟังภาษาญี่ปุ่นในความเร็วธรรมชาติค่อนข้างมาก แต่สื่อสารเป็นภาษาญี่ปุ่นกับหัวหน้างานได้เป็นคำๆ เท่านั้น

3 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) บันทึกเสียงของผู้เรียนก่อน-หลังการฝึกแซโดอิง และตรวจสอบโดยใช้เกณฑ์รูปแบบการออกเสียงสูงต่ำของโตเกียวเป็นบรรทัดฐาน ผู้วิจัยประเมินความถูกต้องในการออกเสียงร่วมกับชาวญี่ปุ่นอีก 1 คน ซึ่งเป็นคนที่มีภูมิสำเนาและเติบโตในเมืองโตเกียว วัย 40 ปี รวมทั้งใช้โปรแกรม PRAAT ในการประเมินร่วมด้วย

(2) นำข้อมูลทั้งก่อน-หลังการฝึกแซโดอิงที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS (paired samples t-test) รวมทั้งสังเกตพัฒนาการด้านการออกเสียงสูงต่ำเป็นรายบุคคลและนำมาอภิปรายเพื่อสรุปผลการศึกษา

(3) นำข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการฝึกแซโดอิงที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล หลังการฝึกแซโดอิงมาประกอบในการวิเคราะห์การออกเสียง

4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ คือ

- (1) ข้อมูลเสียงก่อนการฝึกแซโดอิง
- (2) ข้อมูลเสียงหลังฝึก 3 ครั้ง
- (3) ข้อมูลเสียงหลังจากการฝึกเสร็จสิ้นเป็นเวลา 2 สัปดาห์

ผลการทดสอบการอ่านออกเสียงรายการคำครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 3 คำที่ใช้ทดสอบคือคำยืมภาษาญี่ปุ่น 17 คำ เขียนด้วยอักษรฮิรางานะโดยมีอักษรโรมานิกกำกับ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการออกเสียงระหว่างข้อมูลครั้งที่ 1 และข้อมูลครั้งที่ 2 โดยให้ชาวญี่ปุ่น (โตเกียว) ประเมินความถูกต้องของการออกเสียงสูงต่ำพบว่ามีความเปลี่ยนแปลงตามตารางที่ 3 จะเห็นว่า การออกเสียงส่วนใหญ่พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น แต่ผู้เรียนแต่ละคนมีพัฒนาการไม่เท่ากัน เมื่อสังเกตรายบุคคลแล้วจะเห็นว่า มีทั้งผู้เรียนที่พัฒนาได้อย่างก้าวกระโดด ดีขึ้นเล็กน้อยถึงปานกลาง และไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้เรียน 1 คน คือ T2

ที่ไม่มีการพัฒนาด้านการออกเสียง ส่วนผู้เรียนที่มีผลหลังการฝึกดีกว่าก่อนการฝึกมากกว่าร้อยละ 50 มีจำนวน 5 คน คือ T3, T4, T5, T6 และ T7 เมื่อทำการทดสอบ t-test ของข้อมูลเสียงก่อนฝึกและหลังฝึก 3 ครั้ง โดยใช้จำนวนการออกเสียงที่ต้องเปรียบเทียบกัน ปรากฏว่าผลการออกเสียงหลังฝึก 3 ครั้ง มีความถูกต้องมากกว่าก่อนการฝึก ($t=-4.65$, $P<0.05$, $Sig.=0.003$)

จากการเปรียบเทียบผลหลังการฝึก 3 ครั้ง กับ ผลการฝึกครบ 6 ครั้งและเว้นช่วงเวลาไปอีก 2 สัปดาห์ ตามตารางที่ 3 พบว่ามีผู้เรียนที่สามารถออกเสียงสูงต่ำของคำยืมได้ดีขึ้นกว่าเดิม 4 คน คือ T1, T2, T3 และ T5 โดย T2 ผู้ที่ไม่มีการพัฒนาในการทดสอบหลังผ่านการฝึกไป 3 ครั้ง มีการพัฒนาขึ้น ส่วนผู้ที่ผลหลังการฝึกเสร็จสิ้นไป 2 สัปดาห์แย่ลงกว่าผลหลังการฝึก 3 ครั้ง มีจำนวน 3 คน คือ T4, T6 และ T7 ถึงกระนั้น ผู้ที่มีผลการฝึกหลังผ่านไป 2 สัปดาห์ดีขึ้นมากกว่าร้อยละ 50 มีเพียง 2 คน คือ T3 และ T5 เมื่อทำการทดสอบ t-test

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบอัตราการออกเสียงถูกต้องของผู้เรียนก่อนฝึก หลังฝึก 3 ครั้ง และ หลังฝึก 6 ครั้ง

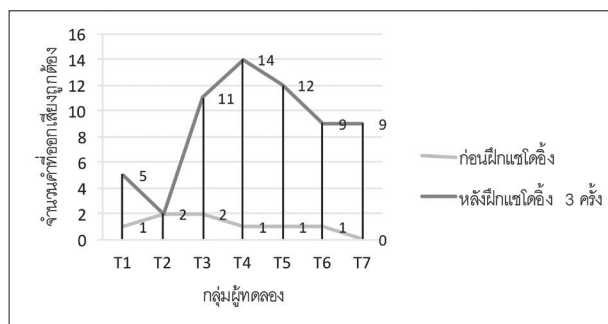
ผู้ทดลอง	ก่อนฝึกแซโดอิง		หลังฝึกแซโดอิง 3 ครั้ง		หลังฝึกแซโดอิง 6 ครั้ง (หลังเสร็จสิ้น 2 สัปดาห์)	
	จำนวนคำที่ออกเสียงเพี้ยน	อัตราการออกเสียงถูก	จำนวนคำที่ออกเสียงเพี้ยน	อัตราการออกเสียงถูก	จำนวนคำที่ออกเสียงเพี้ยน	อัตราการออกเสียงถูก
T1	16	5.88%	12	29.41%	9	47.05%
T2	15	11.76%	15	11.76%	11	35.29%
T3	15	11.76%	6	64.70%	4	76.47%
T4	16	5.88%	3	82.35%	9	47.05%
T5	16	5.88%	5	70.58%	3	82.35%
T6	16	5.88%	8	52.94%	17	0%
T7	17	0%	8	52.94%	10	41.17%
ค่าเฉลี่ย	15.85		8.14		9.0	

พบว่า ไม่สามารถสรุปได้ว่า ผลการออกเสียงสูงต่ำ หลังจากไม่ได้ฝึกอย่างต่อเนื่อง 2 สัปดาห์มีจำนวน การออกเสียงที่ถูกต้องน้อยลงกว่าผลหลังการฝึก 3 ครั้ง เนื่องจากผลที่ออกมาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=0.45$, $P>0.05$, $Sig.=0.665$)

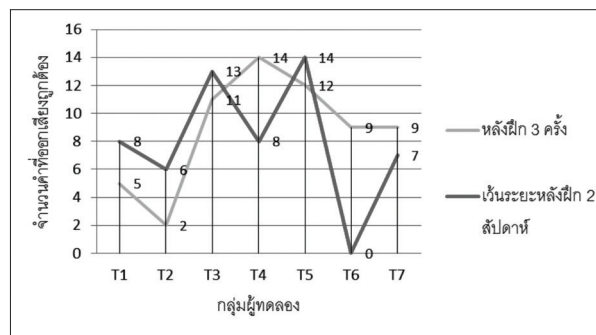
กล่าวได้ว่า ผลก่อนการฝึกแซโดอิง กับ หลังฝึกแซโดอิง 2 สัปดาห์ ตามตารางข้างต้น จะ เห็นได้ชัดเจนว่าหลังการฝึกผู้เรียนส่วนใหญ่มีการ พัฒนาขึ้น แต่ผู้ที่สามารถออกเสียงสูงต่ำได้ถูก ต้องมากกว่าร้อยละ 50 เป็นเพียงผู้เรียนส่วนน้อย เท่านั้น ยกเว้น T6 ที่มีผลการฝึกเป็น 0 คือแย่ลง กว่าก่อนการฝึก เมื่อทดสอบด้วย t-test ผลปรากฏ ว่าผลหลังการฝึก แม้จะไม่ได้ฝึกต่อเนื่อง 2 สัปดาห์

จำนวนการออกเสียงถูกก็ยังคงสูงกว่าก่อนการฝึก อย่างมีนัยสำคัญ ($t=-3.97$, $P<0.05$, $Sig.=0.007$) ทั้งนี้ เนื่องจากเวลาอันจำกัด และภาระงานของ กลุ่มทดลอง ทำให้ไม่สามารถบันทึกเสียงทันทีหลัง การฝึกแซโดอิงครั้งที่ 6 ได้

จากภาพที่ 1 จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการ ออกเสียงสูงต่ำในคำยืมของผู้เรียนหลังฝึกแซโดอิง 3 ครั้ง มีการพัฒนาขึ้นมากกว่าก่อนฝึกอย่างมาก โดย T4 ออกเสียงได้ถูกต้องได้มากที่สุดคือ 14 คำ ส่วน T7 ซึ่งก่อนฝึกออกเสียงผิดเพี้ยนทุกคำ ก็สามารถออกเสียงได้ถูกต้องเพิ่มขึ้นเป็น 9 คำ มี เพียง T2 ที่ทั้งก่อนและหลังฝึก 3 ครั้ง ก็ยังออกเสียง ถูกต้องได้จำนวนเท่าเดิมคือ 2 คำ

ภาพที่ 1 ผลการออกเสียงสูงต่ำถูกต้องเปรียบเทียบก่อนฝึกแซโดอิงและหลังฝึกแซโดอิง 3 ครั้ง

ภาพที่ 2 ผลการออกเสียงสูงต่ำถูกต้องเปรียบเทียบหลังฝึกแซโดอิง 3 ครั้ง และเว้นระยะหลังฝึก 2 สัปดาห์

จากภาพที่ 2 พบว่ารูปแบบของกราฟเส้นในส่วนของการเว้นระยะหลังการฝึก 6 ครั้งเสร็จสิ้นนาน 2 สัปดาห์ มีลักษณะเป็นรูปตัว M กล่าวคือ มีทั้งผู้ที่ออกเสียงได้ถูกต้องมากกว่าเดิม และ น้อยกว่าเดิมปะปนกันไป แต่ส่วนใหญ่ผู้เรียนออกเสียงคำยืมได้ถูกต้องน้อยลงกว่าเดิม เมื่อเทียบกับหลังการฝึก 3 ครั้ง

ภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่า เมื่อนำผลก่อนการฝึกแก้ไขข้อบกพร่อง และ หลังฝึกเสร็จสิ้น 2 สัปดาห์มาเปรียบเทียบกัน จำนวนคำที่ออกเสียงถูกต้องหลังการฝึก แม้จะเว้นระยะไป 2 สัปดาห์ ก็ยังสูงกว่าก่อนฝึก มีเพียง T6 เท่านั้นที่ออกเสียงไม่ถูกต้องเลย ซึ่งแย่ลงกว่าก่อนการฝึก

4.2 การสัมภาษณ์ผู้เรียนหลังการฝึกแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาการออกเสียงคำยืม

หลังเสร็จสิ้นการฝึกแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เรียน เพื่อสำรวจข้อมูลของผู้เรียนและทัศนคติเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการฝึกการออกเสียงสูงต่ำด้วยวิธีแก้ไขข้อบกพร่อง คนละ 5 นาที ซึ่งสามารถสรุปประเด็นต่างๆ ได้ ดังนี้

(1) ผู้เรียนรู้จักวิธีการฝึกแบบแก้ไขข้อบกพร่องมาก่อนหรือไม่

จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนในจำนวน 7 คน มีผู้ที่รู้จักการฝึกแบบแก้ไขข้อบกพร่องจำนวน 2 คน ผู้ที่เคยได้ยินการฝึกวิธีนี้มีจำนวน 2 คน ส่วนผู้เรียนอีก 3 คน ไม่รู้จักวิธีการฝึกแก้ไขข้อบกพร่องมาก่อน

(2) ปัญหาของผู้เรียนที่พบในการฝึกแก้ไขข้อบกพร่อง

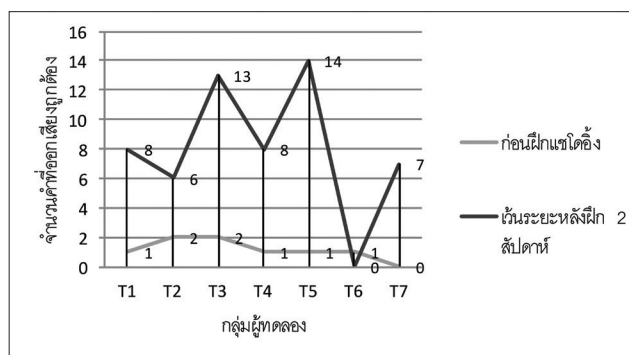
ผู้เรียนให้คำตอบว่ายังไม่ชินในการพยายามออกเสียงให้เป็นแบบญี่ปุ่น และมองว่าการฝึกแก้ไขข้อบกพร่องนั้นยาก เพราะต้องฟังให้ทันและพูดให้เร็วในทันที ส่วนใหญ่ผู้เรียนจะเคยชินกับการพูดตาม (repeat) มากกว่า นอกจากนั้นยังคิดว่ายาก เพราะต้องพยายามออกเสียงให้เหมือนต้นฉบับ

(3) จำนวนครั้งหรือระยะเวลาในการฝึกแก้ไขข้อบกพร่องที่เหมาะสมของผู้ที่เริ่มต้นเรียนภาษาญี่ปุ่น

ผู้เรียน 5 คน ให้ความเห็นว่าควรฝึกประมาณ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ มีผู้เรียนที่คิดว่าควรฝึก 5 ครั้งต่อสัปดาห์ 1 คน และ ผู้เรียนที่คิดว่าควรฝึกให้ได้ทุกวัน 1 คน

(4) การประเมินทักษะการออกเสียงสูงต่ำคำยืมภาษาญี่ปุ่นของตนเอง

ผู้เรียนทุกคนให้ความเห็นหลังจากฝึกแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาการออกเสียงคำยืมภาษาญี่ปุ่นรวบรวมได้ดังนี้

ภาพที่ 3 ผลการออกเสียงสูงต่ำถูกต้องเปรียบเทียบก่อนฝึกแก้ไขข้อบกพร่องและเว้นระยะหลังฝึก 2 สัปดาห์

- (1) คิดว่าออกเสียงสูงต่ำคำยืมภาษาญี่ปุ่นได้ดีขึ้น
- (2) ได้เรียนรู้การออกเสียงรูปแบบต่างๆ ที่ต่างจากการออกเสียงแบบภาษาไทย
- (3) แชโด้อังทำให้การออกเสียงไม่เป็นสำเนียงไทยตามที่เคยชิน แต่ยังไม่แน่ใจว่าออกเสียงถูกต้องหรือไม่
- (4) สามารถออกเสียงคำได้ใกล้เคียงกับเสียงที่ฟังมากขึ้น
- (5) รู้สึกยังไม่ชินกับการออกเสียงแบบภาษาญี่ปุ่น แต่ก็รู้สึกว่าการออกเสียงภาษาญี่ปุ่นของตนเองมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น
- (6) รู้สึกว่าการออกเสียงคำยืมพัฒนาขึ้นเล็กน้อย แต่รู้สึกว่าไม่มีแนวทางการออกเสียงเพื่อฝึกพัฒนาตัวเองต่อไป
- (7) ได้เรียนรู้การออกเสียงคำแบบญี่ปุ่น และต้องการเรียนรู้การออกเสียงของคำอื่นๆ ที่ไม่ใช่คำยืมภาษาญี่ปุ่นด้วย

คำยืมภาษาญี่ปุ่นที่ผู้เรียนคิดว่าออกเสียงยาก

nattoo なつと (รูปแบบเสียงกลางสูง) (7 คน) มักออกเสียงเป็นแบบเรียบ
teppanyaki てっぱんやき (รูปแบบเสียงเรียบ) (1 คน) ลงเสียงเอกที่พยางค์ท้าย
kendoo けんどう (รูปแบบเสียงหัวสูง) (1 คน) พยางค์ท้ายเป็นเสียงโท

จากข้อมูลนี้ สามารถกล่าวได้ว่า เสียงสูงต่ำที่ต่างกัน 3 แบบ ไม่ได้มีอิทธิพลทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่ายากแบบใดแบบหนึ่งออกเสียงยากเป็นพิเศษ จากการสอบถามผู้เรียน ความเคยชินในการออกเสียงแบบภาษาแม่ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคำเหล่านี้ออกเสียงยาก

คำยืมภาษาญี่ปุ่นที่ฝึกแชโด้อังแล้วยังพัฒนาได้ยาก (ประเมินจากผลการออกเสียงครั้งสุดท้าย)

gyooza ぎょうざ (รูปแบบเสียงเรียบ) (6 คน) วรรณยุกต์โทและลากเสียงยาวที่พยางค์ท้าย
yakuzza やくざ (รูปแบบเสียงหัวสูง) (6 คน) วรรณยุกต์โทและลากเสียงยาวที่พยางค์ท้าย
shooyu しょうゆ (รูปแบบเสียงเรียบ) (5 คน) ลงเสียงเอกที่พยางค์ท้าย

4.3 วิเคราะห์และอภิปรายผล

4.3.1 แชโด้อังในการแก้ไขการ

ออกเสียงสูงต่ำของคำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทย

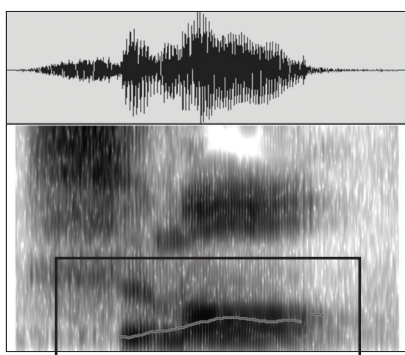
จากการทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแชโด้อังในการแก้ไขปัญหาการออกเสียงสูงต่ำของคำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทยผุดขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของภาษาแม่ โดยการเปรียบเทียบข้อมูลเสียงก่อนฝึกแชโด้อังและหลังฝึก โดยรวมพบว่าหลังฝึกผู้เรียนสามารถออกเสียงสูงต่ำได้ดีกว่าก่อนการฝึก

จากการประเมินเสียงสูงต่ำของผู้เรียนโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์คลื่นเสียง PRAAT ก็ให้ผลที่สอดคล้องกัน ยกตัวอย่างดังภาพที่ 4, 5 และ 6 แสดงผลการออกเสียงคำว่า sumoo (รูปแบบเสียงเรียบ) ของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นหลังการฝึก สังเกต

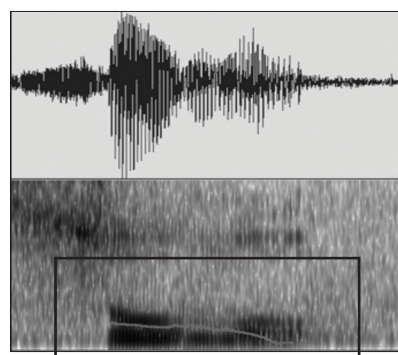
ได้จากเส้นสีฟ้าที่แสดงการออกเสียงสูงต่ำ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นใกล้เคียงกับเสียงต้นฉบับหลังฝึกแซโดอึ้ง 3 ครั้ง

กระนั้นก็ตาม ประสิทธิภาพของการฝึกแซโดอึ้งจะยังคงมีอยู่ถึงแม้จะขาดการฝึกต่อเนื่อง 2 สัปดาห์ ทั้งนี้ประสิทธิภาพของแซโดอึ้งอาจลดลงอย่างเห็นได้ชัดสำหรับผู้เรียนบางคน กล่าวได้ว่าหากขาดการฝึกอย่างต่อเนื่องมากกว่า 2 สัปดาห์ขึ้นไป ผู้เรียนก็มีโอกาสกลับไปออกเสียงคำยืมภาษาญี่ปุ่นผิดเพี้ยนโดยมีอิทธิพลแบบภาษาแม่เช่นเดิม

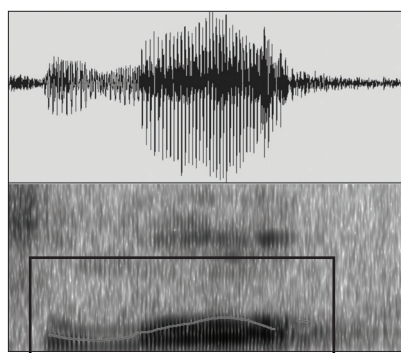
และออกเสียงผิดเพี้ยนจากรูปแบบเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่นที่ถูกต้อง โดยออกเสียงจากการเดารูปแบบเสียงสูงต่ำขึ้นเอง กล่าวคือเป็นการออกเสียงที่เรียกว่า “รูปแบบเสียงสูงต่ำที่ไม่ปรากฏในคำศัพท์ภาษาโตเกียว” (Siriphon Phaiboon, 2006) ซึ่งได้แก่แบบ default หมายถึงการออกเสียงทุกพยางค์ของคำศัพท์ในระดับเสียงที่เท่ากันหมด เช่น *ninja* (●○○รูปแบบหัวสูง) ออกเสียงในระดับเสียงวรรณยุกต์สามัญเท่ากันหมด หรือลงเสียงต่ำที่พยางค์สุดท้าย เช่น *dorayaki* (○●●●●

ภาพที่ 4 การออกเสียงสูงต่ำของต้นฉบับ

ภาพที่ 5 การออกเสียงสูงต่ำก่อนฝึกแซโดอึ้งของผู้เรียน T5

ภาพที่ 6 แสดงการออกเสียงสูงต่ำหลังฝึกแซโดอึ้ง 3 ครั้งของผู้เรียน T5

รูปแบบเสียงเรียบ) โดยลงเสียงวรรณยุกต์เอกที่ พยางค์ท้าย ส่วนอีกแบบหนึ่งคือ แบบนอกเหนือ จาก default หมายถึงการออกเสียงระดับเดียวกัน หมดโดยขึ้นเสียงสูงเฉพาะพยางค์สุดท้าย หรือ การ ออกเสียงสูงต่ำสลับกันไปมา เช่น ออกเสียงคำว่า shooyu (○●● รูปแบบเสียงเรียบ) โดยออก เสียงวรรณยุกต์ตรีเฉพาะพยางค์สุดท้าย หรือ ออก เสียงคำว่า sukiyaki (○●●● รูปแบบเสียง เรียบ) โดยออกเสียงสูง-ต่ำ-สูง-ต่ำ สลับกัน เป็นต้น

4.3.2 เสียงสูงต่ำในคำยืมภาษา

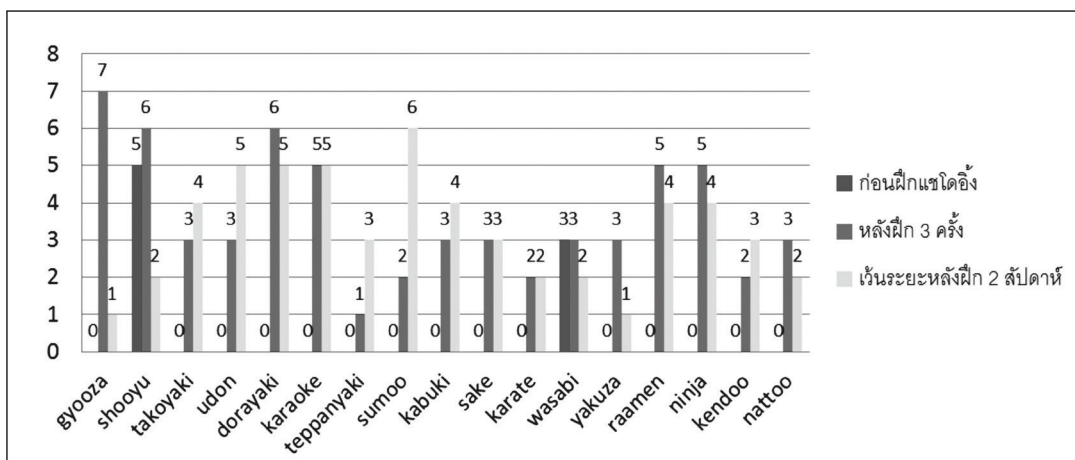
ญี่ปุ่นที่ยากต่อการแก้ไขสำหรับผู้เรียนชาวไทยชั้นต้น

จากผลการทดลอง ผู้วิจัยจะใช้ผลการ บันทึกลักษณะเสียงครั้งสุดท้าย ซึ่งจะเป็นผลจากการฝึกที่ เป็นไปตามจริงมากที่สุดในการวิเคราะห์เสียงสูงต่ำ ในคำยืมภาษาญี่ปุ่นที่ยากสำหรับผู้เรียนชาวไทยชั้นต้น ผลที่ได้พบว่า คำที่มีเสียงสูงต่ำที่แม่จะฝึกแซโดอิง แล้วก็ยังพัฒนาได้ยาก คือ คำว่า gyooza และ yakuza ซึ่งหลังจากฝึกแซโดอิง มีผู้ที่สามารถออก เสียงทั้งสองคำนี้ได้ถูกต้องเพียง 1 คน นอกจากนั้น

ยังมีคำว่า shooyu ที่มีผู้เรียนออกเสียงถูกต้องเพียง 2 คน เมื่อเทียบกับผลหลังการฝึก 3 ครั้งมีผู้ออก เสียงถูกต้องถึง 6 คน ดังแสดงในภาพที่ 7

คำว่า gyooza (○●●) ซึ่งเป็นการ ออกเสียงแบบเรียบ ผู้เรียนมักจะออกเสียงผิดเพี้ยน แบ่งเป็น 3 แบบ 1) ออกเสียง 2 โมะระแรกเป็นเสียง วรรณยุกต์ตรี (เกี้ยว---) แต่ออกเสียงโมะระสุดท้าย เป็นแบบเรียบในภาษาญี่ปุ่น 2) ออกเสียงโมะระแรก ได้ถูกต้อง แต่กลับออกเสียงโมะระสุดท้ายเป็นเสียง วรรณยุกต์โท (---ซ่า) และ 3) ออกเสียงเป็นระดับ เสียงสามัญในทุกโมะระ ซึ่งแบบที่ 1) และ 2) เป็นไปได้ ว่าเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ที่สลับไม่ผันซึ่งอาจ สัมพันธ์กับระดับความคุ้นเคย (定着度) ต่อคำนั้นๆ ส่วนแบบที่ 3 อาจเกิดจากความสับสนและลังเล ในรูปแบบเสียงสูงต่ำที่ถูกต้อง ทำให้เกิดการออก เสียงแบบ default (Siripon Phai boon, 2006)

คำว่า yakuza (●○○) ซึ่งเป็นการ ออกเสียงแบบหัวสูง ผู้เรียนมักออกเสียงโมะระแรก เป็นเสียงสามัญ แต่โมะระสุดท้ายเป็นวรรณยุกต์โท (ยากูซ่า) ซึ่งอาจเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ที่สลับ

ภาพที่ 7 แสดงจำนวนผู้เรียนที่ออกเสียงถูกต้องในการฝึกแต่ละครั้งจำแนกตามคำยืม

ไม่ผันและอาจสัมพันธ์กับระดับความคุ้นเคยต่อคำนั้นๆ เช่นเดียวกัน

คำว่า shooyu (○●●) ในภาษาญี่ปุ่นเป็นแบบเสียงเรียบ ผู้เรียนมักออกเสียงว่า “โชหุ” ซึ่งมีเสียงวรรณยุกต์เอกต่ำลงไม่ระท้าย อาจเกิดจากอิทธิพลภาษาแม่ซึ่งปรากฏในกลุ่มอักษรต่ำเดี่ยว (ง ม ย ร ล ว) ที่จำเป็นต้องมี ห นำเพื่อผันเสียงวรรณยุกต์ให้ครบ สังเกตได้จากคำภาษาญี่ปุ่นอื่นๆ เช่น manga มักออกเสียงเป็น มังหะ เป็นต้น นอกจากนี้ เสียงสั้น เสียงยาว ของภาษาญี่ปุ่นก็อาจมีส่วนทำให้เกิดเพี้ยน โดยเสียงสั้นมักออกเสียงลงต่ำ ส่วนเสียงยาวมักออกเสียงกลายเป็นเสียงสูง

จากภาพที่ 7 คำที่ผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้องก่อนการฝึกมีจำนวน 2 คำ ได้แก่ คำว่า shooyu (5 คน) และ wasabi (3 คน) ซึ่งจากการสอบถามผู้เรียน ทราบว่าไม่มีใครมีความรู้เรื่องเสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่นมาก่อน อาจเป็นการออกเสียงโดยผู้เรียนที่ตระหนักว่าไม่ควรออกเสียงแบบสำเนียงไทย แต่กลับถูกต้องโดยบังเอิญ และหลังจากการฝึกพบว่าผู้เรียนออกเสียงคำข้างต้นได้ถูกต้องมากขึ้น ส่วนคำว่า nattoo, teppanyaki และ kendoo นั้นพบว่าหลังการฝึก ผู้เรียนสามารถออกเสียงสูงต่ำได้ดีขึ้น เพียงแต่ความเห็นของผู้เรียนคิดว่าคำเหล่านั้นเป็นคำยืมที่ออกเสียงสูงต่ำได้ยาก

4.3.3 กลยุทธ์ในการเรียนรู้เสียงสูงต่ำในคำยืมภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน

กลยุทธ์ในการเรียนรู้เสียงสูงต่ำของผู้เรียนเป็นประเด็นหนึ่งที่ช่วยในการพัฒนาการออกเสียง จากการสอบถามพบว่าผู้เรียนจะใช้วิธีเขียนคำอ่านเป็นภาษาไทยให้ใกล้เคียงเสียงสูงต่ำในภาษาญี่ปุ่นของคำนั้นๆ มากที่สุด เช่น คำว่า gyooza = เกียวชะ

kendoo = เซ็นโด่ nattoo = หนัดโด่ เป็นต้น กล่าวได้ว่าเป็นการนำกลยุทธ์การทดแทนเข้ามาใช้ในการเรียนรู้ ส่วนคำที่ไม่สามารถเขียนคำอ่านให้ใกล้เคียงได้ เช่น คำรูปแบบเสียงเรียบอื่นๆ (dorayaki, karaoke) ผู้เรียนจะใช้วิธีขีดเส้นแสดงเสียงสูงต่ำไว้เหนือคำศัพท์นั้นๆ วิธีนี้อาจช่วยผู้เรียนได้บ้าง แต่ก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการออกเสียงภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ค่อยเป็นธรรมชาติได้เช่นกัน โดยเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะที่ติดเพี้ยน แต่เนื่องจากการทดลองครั้งนี้จำกัดขอบเขตเฉพาะการศึกษาเสียงสูงต่ำเท่านั้น จึงไม่นำมาวิเคราะห์

4.3.4 ความต่อเนื่องในการฝึกแซโดอิงที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนขั้นต้น

แม้การทดลองในครั้งนี้จะใช้เวลาการฝึกแซโดอิงเพียงครั้งละ 15 นาที ก่อนเข้าสู่บทเรียนปกติ และฝึกเพียง 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์ แต่ก็ยังสามารถสังเกตเห็นถึงพัฒนาการในการออกเสียงสูงต่ำของผู้เรียน นับได้ว่า การฝึกแซโดอิงมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะเมื่อฝึกไปแล้ว 3 ครั้ง ดังแสดงในภาพที่ 7 สามารถกล่าวได้ว่าการฝึกแซโดอิงโดยใช้เวลาสั้นๆ ต่อการฝึกครั้งหนึ่งๆ และฝึกเพียงจำนวน 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ก็สามารถช่วยให้ผู้เรียนชาวไทยออกเสียงสูงต่ำในคำยืมภาษาญี่ปุ่นให้ถูกต้องมากขึ้นได้ แต่เมื่อลองหยุด

ภาพที่ 8 การขีดเส้นแสดงเสียงสูงต่ำของผู้เรียน

การฝึกเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ พบว่า การออกเสียงของผู้เรียนยังไม่คงที่ ซึ่งสามารถแบ่งผู้เรียนตามผลการออกเสียงสูงต่ำโดยรวมได้ดังนี้

(1) ผู้เรียนที่ผลหลังฝึก 3 ครั้งถูกต้องมากกว่า 50% แต่กลับน้อยกว่า 50% หลังเว้นระยะ 2 สัปดาห์ (T4, T6, T7)

(2) ผู้เรียนที่ผลหลังฝึก 3 ครั้งถูกต้องมากกว่า 50% และพัฒนาดีขึ้นอีกหลังเว้นระยะ 2 สัปดาห์ (T3, T5)

(3) ผู้เรียนที่ผลหลังฝึก 3 ครั้งถูกต้องน้อยกว่า 50% เมื่อเว้นระยะ 2 สัปดาห์ก็คงยังน้อยกว่า 50% (T1, T2) แต่เป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีอัตราการพัฒนาขึ้นมากที่สุด

จากตารางที่ 4 เมื่อเปรียบเทียบ T5 และ T6 พบว่า ก่อนฝึกแซโดอิง T5 และ T6 มีอัตราการออกเสียงถูกเท่ากัน คือ 5.88% เมื่อผ่านการฝึกแซโดอิง 3 ครั้ง ทั้งสองก็มีการพัฒนามากขึ้น โดยมีอัตราการออกเสียงถูกมากกว่า 50% แต่เมื่อเว้นระยะหลังการฝึกไป 2 สัปดาห์ T5 มีการพัฒนาขึ้นอีก โดยออกเสียงถูกต้อง 82.35% ในขณะที่ T6 ออกเสียงไม่ถูกต้องและแย่ลงกว่าก่อนการฝึก ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการนี้อาจมาจากวัย

ของผู้เรียนที่แตกต่างกัน กล่าวคือ T5 อยู่ในช่วงอายุ 10-19 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่น ส่วน T6 อยู่ในช่วงอายุ 30-39 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยกลางคน ทั้งสองช่วงวัยย่อมมีภาระหน้าที่ในชีวิตที่แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่าช่วงอายุก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้มีผลต่อการเรียนรู้การออกเสียงในระดับหนึ่ง

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนรายบุคคล T5 เป็นผู้ที่ชื่นชอบภาษาญี่ปุ่น และฝึกทบทวนภาษาญี่ปุ่นที่บ้านเสมอ (มีกลยุทธ์เชิงพุทธิปัญญา) มีทัศนคติเชิงบวกต่อการฝึกแซโดอิง รู้สึกว่าแปลกใหม่ น่าสนใจ จึงเกิดแรงจูงใจในการฝึกออกเสียง และยังฝึกสังเกตด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่อง (มีกลยุทธ์อภิปัญญาและการเฝ้าสังเกตตนเอง หรือ self-monitoring) ซึ่งสอดคล้องกับที่ สิริบอน ไพบูน (2009) กล่าวว่า การเฝ้าสังเกตตนเองเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาทักษะการออกเสียง ส่วนผู้เรียน T6 ไม่มีการนำกลยุทธ์การเรียนรู้เหล่านั้นมาใช้เลย และมองว่าการเรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นเพียงการทำตามนโยบายของบริษัท ไม่ใช่ความสนใจผู้เรียน ทำให้ไม่มีแรงจูงใจที่จะพัฒนาการออกเสียงซึ่งส่งผลได้ชัดเจนหลังเว้นระยะ 2 สัปดาห์

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผลการฝึกแซโดอิงทั้ง 3 ครั้งของ T2, T5 และ T6

ผู้ทดลอง	ก่อนฝึกแซโดอิง	หลังฝึกแซโดอิง 3 ครั้ง	หลังฝึกแซโดอิง 6 ครั้ง (เว้นระยะ 2 สัปดาห์)	อัตราของการพัฒนาขึ้นเปรียบเทียบผลหลังฝึก 3 ครั้ง และหลังเว้นระยะ 2 สัปดาห์
	อัตราการออกเสียงถูก	อัตราการออกเสียงถูก	อัตราการออกเสียงถูก	
T2	11.76%	11.76%	35.29%	23.53%
T5	5.88%	70.58%	82.35%	11.77%
T6	5.88%	52.94%	0%	0%

สำหรับผู้เรียน T2 เป็นผู้เรียนที่ผลหลังฝึก 3 ครั้งถูกต้องน้อยกว่า 50% และคงยังน้อยกว่า 50% เมื่อเว้นระยะ 2 สัปดาห์ แต่มีอัตราของการพัฒนาในทิศทางที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดคือมีการพัฒนาจาก 11.76% เป็น 35.29% **เพิ่มขึ้น 23.53%** ในขณะที่ T5 มีการพัฒนาจาก 70.58% เป็น 82.35% **เพิ่มขึ้น 11.77%** พิจารณาจากปัจจัยด้านอายุ พบว่า T2 เป็นผู้เรียนช่วงอายุ 40-49 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่มากที่สุดในกลุ่มทดลอง ซึ่งอาจพ้นระยะที่ไวต่อการเรียนรู้ (critical period) ไปแล้ว อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์พบว่า เป็นผู้เรียน 1 ใน 2 คนที่รู้จักวิธีการฝึกแซโดอิงจากภาษาอังกฤษมาก่อนและชื่นชอบการฝึกวิธีนี้ จึงกล่าวได้ว่า T2 เป็นผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการฝึก ถึงจะสูงวัยและมีเวลาฝึกค่อนข้างน้อย แต่แรงจูงใจในการฝึกก็ทำให้การออกเสียงสูงต่ำค่อยๆ พัฒนาขึ้นได้ แม้จะไม่มีพัฒนาอย่างก้าวกระโดด

จากการทดลองครั้งนี้ ยังไม่สามารถระบุความต่อเนื่องที่เหมาะสมในการฝึกแซโดอิงอย่างแน่ชัดได้ การฝึกแซโดอิงนั้นมีประสิทธิภาพจริง แต่ประสิทธิภาพอาจลดลงและแปรผันค่อนข้างมากในผู้เรียนบางคน อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านอายุ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ นอกจากนี้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการออกเสียงและรูปแบบของการออกเสียงสูงต่ำก็มีความสำคัญ สิ่งที่จะช่วยเสริมให้การฝึกแซโดอิงมีประสิทธิภาพมากขึ้น คือ การประยุกต์ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาที่เหมาะสมกับตน การฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและเฝ้าสังเกตตนเอง ในกรณีที่มีข้อจำกัดด้านเวลาเรียน ผู้สอนควรกระตุ้นผู้เรียนให้ตระหนักถึงประโยชน์ของแซโดอิงที่จะช่วยพัฒนาทักษะในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้คำแนะนำสื่อที่ใช้ฝึกและแนวทางการฝึกแซโดอิงด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

5. สรุปผลการวิจัย

จากการทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแซโดอิงในการแก้ไขการออกเสียงสูงต่ำของคำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทยของผู้เรียนชาวไทยขั้นต้น (ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่น) ได้ผลสรุปดังนี้

(1) การฝึกแซโดอิงสามารถพัฒนาการออกเสียงสูงต่ำของคำยืมภาษาญี่ปุ่นในผู้เรียนขั้นต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา โดยอัตราความถูกต้องในการออกเสียงสูงต่ำจะดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดหลังผ่านการฝึกไป 3 ครั้งเมื่อเทียบกับก่อนการฝึก ($t=-4.65$, $P<0.05$, $Sig.=0.003$)

(2) ประสิทธิภาพของการฝึกแซโดอิงจะแปรผันเมื่อขาดการฝึกอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยมีทั้งผู้เรียนที่ออกเสียงสูงต่ำได้ดีขึ้นและแย่ลงปะปนกันไป ($t=0.45$, $P>0.05$, $Sig.=0.665$) กล่าวได้ว่าการฝึกแซโดอิงจะได้ประสิทธิภาพสูงสุดควรเป็นการฝึกต่อเนื่อง และสิ่งที่เสริมประสิทธิภาพของแซโดอิงในการฝึกออกเสียงสูงต่ำของผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่นมาก่อน คือ แรงจูงใจ การใช้กลยุทธ์ในการเรียนภาษา และการเฝ้าสังเกตตนเอง

(3) คำยืมภาษาญี่ปุ่นที่มีรูปแบบเสียงสูงต่ำซึ่งแม้จะฝึกแล้วยังพัฒนาได้ยาก ได้แก่ เกี่ยวซ่า「ぎょうざ〇●●(เสียงเรียบ)」ยากูซ่า「や<ざ〇〇〇(หัวสูง)」และ โยชู「しよ<ゆ〇●●(เสียงเรียบ)」 คาดว่ามีสาเหตุมาจากการได้รับอิทธิพลเสียงวรรณยุกต์ของภาษาแม่ ทำให้แม้จะฝึกแซโดอิงก็แก้ไขได้ยากหรือไม่มีการพัฒนาต่อไปได้ (fossilization) อีกสาเหตุหนึ่งมาจากความสับสนและลังเลในรูปแบบเสียงสูงต่ำที่ถูกต้อง ผู้เรียนตระหนักดีว่าไม่ควรออกเสียงแบบภาษาแม่ แต่ก็ยังไม่สามารถออกเสียงให้ถูกต้องได้

(4) คำยืมที่ผู้เรียนรู้สึกว่าออกเสียงยาก คือคำว่านัตโต 「なつとろ○●●○(กลางสูง)」 เทปปังยากิ 「てっぱんやき○●●●●● (เสียงเรียบ)」 และ เคนโด 「けんどう●○○○ (หัวสูง)」 อย่างไรก็ตาม คำที่ออกเสียงยากมีรูปแบบเสียงสูงต่ำที่แตกต่างกัน จึงไม่อาจกล่าวได้ว่าแบบใดแบบหนึ่งออกเสียงยากเป็นพิเศษ แต่อาจกล่าวได้ว่าการออกเสียงแบบวรรณยุกต์ในภาษาไทยเป็นการแทรกแซงเชิงลบและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการออกเสียงสูงต่ำเป็นเรื่องยาก

6. อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

(1) การศึกษานี้มีข้อจำกัดด้านกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เนื่องจากต้องเป็นผู้เรียนที่เพิ่งเริ่มเรียนภาษาญี่ปุ่น จึงได้เลือกกลุ่มผู้ที่ทำงานซึ่งจำนวนไม่มาก การมีภาระการงานก็อาจส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพในการฝึกฝนซ้ำได้อีกได้ การคัดเลือกตัวอย่างเพื่อศึกษาจึงเป็นประเด็นที่สำคัญต่อผลการศึกษา

(2) เนื่องจากผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่นน้อยมาก ทำให้มีคนที่ยังไม่รู้สึกลำบากที่ใช้อักษรขางยาก ฉะนั้น การออกแบบหรือการคัดเลือกสื่อหรือแบบเรียนที่นำมาใช้ในการฝึกซ้ำได้อีกควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียน ไม่ยากและไม่ง่ายจนเกินไป

(3) การศึกษานี้สามารถหาผู้ประเมินชาวญี่ปุ่นเพื่อประเมินการออกเสียงสูงต่ำของผู้เรียนได้เพียง 1 คน ทำให้มีความเสี่ยงที่ผลประเมินจะไม่แม่นยำหรือขาดความน่าเชื่อถือได้ หากมีผู้ประเมิน 3-5 คนจะทำให้ความน่าเชื่อถือของผลการทดลองเพิ่มสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] ทศนีย์ เมธาพิสิฐ. (2554). ผลการฝึกแก้ไขไวยากรณ์ต่อการพัฒนาทักษะการพูด: ด้านความเร็วและความถูกต้อง. *วารสารวิชาการของเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา*, 1(1), 78-89.
- [2] ยุพกา พุกขิมา. (2558). ประสิทธิภาพของการฝึกแก้ไขไวยากรณ์ต่อการเรียนรู้เสียงสูงต่ำภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 32(1), 79-90.
- [3] อัมภฎา ชูศรี. (2555). คำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาไทย. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย ครั้งที่ 5 มนุษยศาสตร์. (หน้า 189-207). ม.ป.ท.
- [4] อาลิยา รัตนวิระกุล. (2555). กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย: เปรียบเทียบระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยและพนักงานบริษัท. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย ครั้งที่ 5 มนุษยศาสตร์. (หน้า 101-114). ม.ป.ท.
- [5] Siriphon Phaiboon, Y. (2006). 『アクセント習得における意識的学習の役割-タイ語母語話者の場合』. 日本言語文化研究会論集 / 日本言語文化研究会 編:17-29.
- [6] 秋永一枝. (1981).『明解日本語アクセント辞典』三省堂.
- [7] 大久保雅子・神山由紀子・小西玲子・福井貴代美. (2013).『アクセント習得を促すシャドーイング実践—効果的な実践方法を目指して—』早稲田日本語教育実践研究 第1号: 37-47.
- [8] 唐澤麻里. (2010).『シャドーイングが日本語学習者にもたらす影響: 短期練習による発音面および学習者意識の観点から』お茶の水女子大学人文科学研究.
- [9] スิริポンไพบูน・ユパカー. (2009).『タイ語を母語とする日本語学習者におけるアクセント学習ストラテジーに関する研究 日本言語文化研究会論集 2009 年 第5 号.
- [10] 戸田貴子・大久保雅子. (2014).『新しい音声教育実践における学習者の学び—オンデマンド併用授業による発音学習—』早稲田日本語教育学 第16号.
- [11] 戸田貴子. (2011).『音声教育と日本語能力』 早稲田日本語教育学 第9号.
- [12] [паттаラーปัน・บุนนาค. (2014).『日本語・タイ語における外来語の受容について』 比較日本学教育研究センター.

ธนพร ศรีวุฒิพงศ์

หน่วยงานผู้แต่ง : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Tanaporn Siwuttipong

Affiliation : Faculty of Liberal Arts, Thammasat University

Corresponding e-mail : siwuttipong1990@gmail.com